

A photograph of a crowd of children and adults, with a green puppet wearing a colorful striped hat in the center. The background shows a white building and trees under a clear sky.

Mitt Hemland Argentina

Hoppets Stjärna
Ingamay &

Skurt

hos indianerna i Argentina
Handledning

.....

MITT HEMLAND ARGENTINA

.....

Utbildningspaket för barn i åldern 6—12 år

Mitt Hemland Argentina
Hoppets Stjärna, Ingamay och Skurt hos indianerna i Argentina

I detta utbildningspaket ingår:
en videofilm och en handledning med resursmaterial för lärare och elever.

Idé film & handledning * Utformning av innehåll * Layout * Projektansvarig:
Björg Farstad

Videoproduktion:
Bengt Roslund & Ingamay Hörnberg Atlasvision AB MALMÖ

Redaktionellt arbete handledning * Utformning av aktiviteter för barnen * Teckningar:
Eric Eriksson

Foto:
Lennart Eriksson

Copyright:
Tältmissionen/Hoppets Stjärna
Skolor får kopiera till eget bruk.

Materialet kan lånas kostnadsfritt

Hoppets Stjärna
Kärresjö 136, 890 54 Trehörningsjö

Tel:0662 461 00 Fax: 0662 461 99

Beställ via nätet

www.starkids.cc

.....

ARGENTINA FAKTA

Yta:	ca 2 760 000 km ²
Invånare:	ca 36 737 000 (1999)
Beläget:	Sydamerika
Gränsande	
Länder:	Uruguay, Brasilien, Paraguay, Bolivia och Chile
Huvudstad:	Buenos Aires
Officiellt språk:	Spanska (Minoriteter talar Indianspråk)
Statsskick:	Förbundsrepublik
Religion:	<i>Romerskatolska:</i> 90% <i>Protestanter:</i> 3% <i>Judar:</i> 2% <i>Övrigt:</i> 5%
Myntenhet¹:	Pesos
Etniska	
Grupper:	<i>Vita:</i> 85% <i>Mestiser,</i> <i>Indianer, icke vita:</i> 15%
Skrivkunnighet:	Ålder 15+, 96,2% (1999) <i>Män:</i> 96,2% <i>Kvinnor:</i> 96,2%
Medellivslängd:	74,76 år (1999) <i>Män:</i> 71,13 år <i>Kvinnor:</i> 78,56 år
Åldersstruktur:	<i>0-14 år:</i> 27% (1999) <i>15-64 år:</i> 62% <i>65+år:</i> 11%

- Det föds ca 2,66 barn/ kvinna (1999)
- Befolkningsmängd som räknas till absolut fattiga (som lever på mindre än en dollar/dag) var 25,5% 1991.
- Argentina blev självständigt ifrån Spanien den 9 juli 1816.
- Argentina är uppdelat i 23 olika provinser (delstater)
- Argentina firar sin Nationaldag på deras revolutionsdag den 25 maj (1810)
- Namnet Argentina kommer ifrån det Spanska ordet "argento" som betyder silver. Namnet kom till genom att de första Europeiska upptäcktsresande i Argentina lär ha bytt till sig silver av urinvånarna vid Rio de la Plata som betyder "Silverfloden"

ARGENTINAS HISTORIK

Argentinas moderna historia började 1516 då spanjoren Juan Díaz de Solís upptäckte en vik i landet som heter La Plata viken.

Under 1500-talets början blev Argentinas och stora delar av Sydamerikas urinvånare underkuvade av de många spanjorer som trängde in i världsdelen. Många indianer användes och såldes som slavar genom och till de nyinflyttade européerna. Under denna tid skapades en orden av präster och bröder inom katolska kyrkan i Europa som kallade sig för Jesuiter. Dessa Jesuiter kom även de till Sydamerika och Argentina och använde sig av sitt budskap om religion för att skapa en välorganiserad spansk lydstat. I mitten av 1530-talet började man anlägga städer i landet, bl.a. en stad som de kallade Santa Maria del Buen Aire som dock övergavs 1541.

Fler städer och platser anlades tills en man vid namn Juan de Garay slutligen återupptog anläggningen av Santa Maria del Buen Aire som nu fick det kortare namnet Buenos Aires som betyder ”bra luft”. Buenos Aires kom senare att bli huvudstad i Argentina.

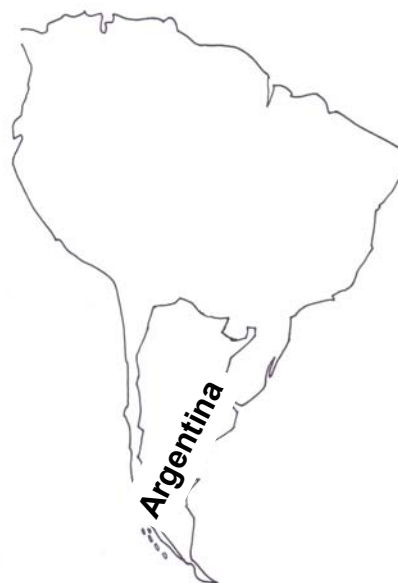
Under en lång tid regerade Spanien över Argentina. Under 1700-talet växte Buenos Aires betydelse och blev en mycket viktig stad i landet. Under 1700-talets senare hälft fördrevs dock Jesuiterna från landet och en tid av anarki följde. 1806 ockuperade brittiska trupper Buenos Aires men till allas förvåning lyckades invånarna själva i staden slå britterna till nederlag.

Napoleon invaderade i början av 1800-talet Spanien och detta gjorde att det den 25 maj 1810 skapades en spansk oberoende regering i Buenos Aires. Den 9e juli 1816 proklamerades Argentinas självständighet. Det var under denna tid som Argentinas flagga skapades. Flaggan var först ett märke för självständighetsrörelsen under 1800-talets början men blev senare officiellt fastställd 1816.

En befälhavare vid namn José de San Martín ledde senare de Argentinska styrkorna till seger över Spaniens styrkor i Chile och Peru. Spaniens nederlag betydde tyvärr inte att det blev fred. Våldsamma konflikter mellan Argentina, Bolivia, Brasilien, och Uruguay bröt ut och var utmärkande för Argentinas historia fram till 1860. Konflikterna löstes 1861 på slagfältet.

Under 1860-talet flyttade massa människor från Europa till Argentina (främst italienare och spanjorer). Landet förändrades och liknade mer ett europeiskt än ett sydamerikanskt land.

Argentinas befolkning ökade från ca 800 000, 1852 till nära 8 milj. 1914. Landet började sälja kött, ull och vete till andra länder. Argentina blev allt mer industrialiserat². Järnvägen byggdes allt större och 3

längre. Tåget blev ett viktigt transportmedel. Fler och fler människor flyttade in till städerna (urbanisering³) under 1910-talet.

Buenos Aires hade vid 1913 ca 1,5 milj. invånare och var efter England det näst mest urbaniserade landet i världen.

Människor började kräva sociala och politiska rättigheter, så 1912 infördes allmän rösträtt i landet.

Med sina dryga 2 760 000 km² är Argentina det 8e största landet i världen. Landet är ungefär lika stort som 6 st. Sverige plus ett Danmark. Runt om huvudstaden Buenos Aires bor 12 miljoner människor dvs. nästan 1/3 av landets befolkning!

Argentina är så stort att det finns 6 olika naturregioner i landet.

1. **Pampas:** Slättland kring Buenos Aires
  2. **Patagonien:** Halvöken i söder
  3. **Mesopotamien:** Träskland mellan de två stora floderna
  4. **Chaco:** Savannen uppe i norr
  5. **Anderna:** De höga bergen i öster
  6. **Sydbokskogarna:** I södra Argentina
- Det finns även subtropiska dim- och regnskogar i norr, och en lång kuststräcka österut.

Trots att landet ligger i Sydamerika kommer nästan alla som bor i Argentina ursprungligen från Europa. De är främst ättlingar till spanjorer och italienerna men även briter, tyskar, polacker, irländare, fransmän, judar och andra folk från Östeuropa. Fortfarande talas det några av dessa språk i vissa delar av landet.

Den minoritet som inte kommer ifrån Europa är urinvånare, indianer som bor i framförallt Andernas högslätter och uppe i Chacoregionen.

Argentina är ett av världens största producenter av nötkött, vete, majs och ull. Man odlar även saker som sockerrör, vindruvor, ris, bomull och frukt.

Argentina i sig är självförsörjande genom produkter och råvaror som petroleum och naturgas.

Djurlivet är rikt i Argentina och på grund av det breda klimatet kan man se många olika djurarter i landet. Argentina är så stort att om man vandrar igenom landet

kommer man, från söder till norr, stöta på allt ifrån isglaciärer till djungler. Av de djurarter som finns i landet är det 3 st som man lägger mest märke till.

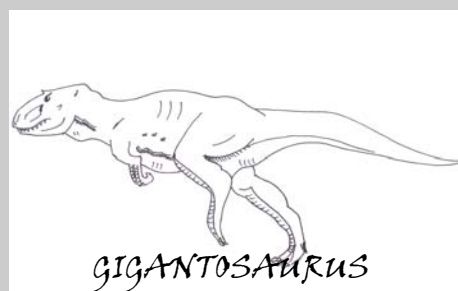
Den vackra fågeln Tukanen med den ståtliga näbben, den nyfikne näsbjörnen med den egendomliga nosen, och det stora farliga rovdjuret Jaguaren. Andra djur man kan se i landet är ex. Tapir, Manvarg, Jättebälta, Puma, Kolibri och Papegoja.

De subtropiska djunglerna och markerna, 4

är bäst bevarad i norr vid världens största vattenfall "Iguazúfallen". Det vackra naturliga skådespelet sträcker sig in i Paraguay, Brasilien och Argentina. För att bevara underverket har man gjort en 54.000 hektars stor nationalpark "Iguazú Nationalpark".

Om man besöker vattenfallen kommer man högst troligt stöta på en och en annan näsbjörn, stor ödla och någon vacker Tukan.

DINOSAURIER I ARGENTINA

Det har visat sig att det tidigare bott dinosaurier i Argentina! För några år sedan upptäcktes ett dinosaurieskelett som många blev förvånade över. Först trodde man det var en Tyrannosaurus Rex men det visade sig att denna dinosaurie var alldeles för stor. Det var en ny art. Man döpte den till Gigantosaurus. Gigantosaurus är den största rovdinosaurien människan idag känner till.

Inte nog med att världens största rovdinosaurie hittats i Argentina så har man även hittat världens största dinosaurie överhuvudtaget där, "Argentinosaurus" som mätte 45m från nos till svanspets. En floddal i Neuquén har fått namnet "dinosauriernas dal" eftersom dinosauriefynden man gör där är så vanliga.

FOTBOLLSLANDET

Argentina är ett av världens bästa länder på fotboll. Diego Armando Maradona med nummer 10 på tröjan, är en av världens bästa fotbollsspelare genom tiderna och kommer ifrån Argentina. Landet Argentina har vunnit flera VM-guld och är idag fruktat av många andra fotbollsnationer på grund av sin spelskicklighet.

KARTA ATT FÄRGLÄGGA

**Skriv in namn på världsdel och länder.
Färglägg länder i olika färger.
Bild för kopiering s 33.**

FRÅGOR

- Var ligger Argentina?
(leta rätt på en karta)
- Hur mycket större är Argentina mot Sverige?
- Hur många människor bor i Argentina och hur många bor i Sverige?
- Vad heter Argentinas huvudstad
- Hur ser Argentinas flagga ut? Vad betyder färgerna? Rita den.
- När upptäcktes Argentina? Vilket land kom de som upptäckte Argentina ifrån?
- Vad är en myntenhet? Vad har Argentina för myntenhet? Vilka andra länder har samma myntenhet som Argentina?
- Vilka djur kan man hitta i Argentina? Vad var det för speciella djur som levde i Argentina förr i tiden?
- Varför är just de djuren så speciella?
- Vilken sport brukar Argentina ofta förknippas med?

VAD TÄNKER SVENSKA BARN OM INDIANER?

Vi frågar barn från F2D i Kärrdalsskolan i Sollentuna hösten 2002

Albin 7 år

”Indianer är vanliga människor, de skjuter djur, planterar saker och hackar guld. De har fjädrar på huvudet, målar sig i ansiktet och har massa pilar på ryggen”

Christopher 7 år

”De rider på hästar ibland, har skinnkläder och de skaffar mat med sina pilbågar.”

André 7 år

”De är människor som lever i skogen och skyddar naturen. De är bruna och använder pilbåge och spjut som har en vass sten”

Frida 7 år

”De krigar, de är bruna, de har ingen tröja utan har bar överkropp. Sen har de får som de slaktar och äter.”

Erik 7 år

”Indianer äter mammutar. De har svart hår och har kläder som är gjorda av skinn. Ibland krigar de med cowboys och bygger hyddor.”

Ebba 7 år

”De jagar rävar och bufflar som de äter, sen har de fjädrar på hatten”

Caroline 8 år

”Indianer målar sig, har fjädrar på huvudet och jagar djur”

Johannes 7 år

”De är människor som jagar bufflar, de brukade kriga mot cowboys”

Sam 7 år

”De bor i skogen och hyddor. De bor i Afrika, de äter bananer och jagar lejon, fast lejon har jag hört är fel”

Mathias 8 år och August 8 år

”Indianer bor i Indien och USA, de odlar mark, jagar djur som bufflar och antiloper, äter kött, fisk och frukt. På kroppen har de trasor, bälten, och halsband med smycken från djur. De krigade mot européerna förut, fjädrarna och målningarna på kroppen var kamouflage för att smälta in i buskarna.”

MINORITETSBEFOLKNINGAR

MINORITET

En minoritet⁴ är motsatsen till en majoritet dvs. något eller några som är färre än de andra. Exempelvis: du har 10 äpplen; 2 gröna och 8 röda. Eftersom det finns färre gröna äpplen än röda så blir de gröna äpplena en minoritet av äpplen.

En minoritetsbefolkning är ett folkslag som finns i en mindre utsträckning i jämförelse till de andra folkslagen. Exempel på olika minoritetsbefolkningar är Eskimåer, Indianer och Samer. Andra minoriteter kan t.ex. vara språklig minoritet, etnisk minoritet och religiös minoritet.

lora sin omgivning och natur, förlora sin kunskap om hur man hanterar sina naturresurser.

S A M E - FOLKET

Samerna är en etnisk och

språklig minoritet. De lever i Nordskandinavien och på Kolahalvön. Här i Sverige kallar vi dem ofta för *lappar*. Det finns idag ca. 60 000 samer och av dem bor ca 17 000 i Sverige, ca 35 000 i Norge, ca 5 700 i Finland, och ca 2000 i Ryska Federationen.

På 1500-1700 talet växte renkulturen hos samerna. De var ett mobilt folk som rörde sig från plats till plats med sina renhjordar. De fick mat och pengar genom att tillverka och sälja renost, renkött, pälsar, handskar, kåsor, renskinn, kläder osv. De flesta samer levde av naturen. Inte alla samer hade det så. Detta gällde framförallt de norska och svenska samerna.

För att kunna flytta sig snabbt och effektivt bodde man i så kallade *Kåtor* som är ett mobilt hus, nästan som ett tält. Under 1900-talets början kom industrialism och all teknik att nå samerna. Att leva av naturen som var deras levnadsstil försvann allt mer.

Idag är de flesta svenska samer bofasta med sina renhjordar. Samerna växer ihop allt mer med dagens teknik och samhälle, och även om de inte finns i den utsträckning de fanns i förr i tiden, lever deras kultur vidare. Deras religion, språk och näringsliv finns kvar i

URINVÅNARE

Världens alla urinvånare⁵ uppgår till nära 300 miljoner människor. Till urinvånare räknas bl. a. indianer, eskimåer, Australiens aboriginer, Afrikas urinvånare osv.

De representerar tillsammans över 5000 kulturer som skulle innehålla mycket viktigt information till övriga mänskligheten om den kunde spridas och talas om mer. De blir tvungna att leva på deras egen del av land för att kunna bevara den lilla del av språk och kultur de har kvar.

Chaco-indian
Foto: Ewing Galloway

Idag är alla urinvånare hotade av att förlora sitt land, förlora sin kultur, för-

7

mindre utsträckning än förut. Samebegreppet som vi känner till får en allt mer modern betydelse än den traditionella som vi tidigare känt till.

ESKIMÅER

Eskimåer är ett polarfolk som lever på Grönland, i norra Kanada, Alaska och i östra Sibirien. Ordet eskimå kommer ifrån algonkinindianernas språk och betyder "de som äter rått kött", själva kallar de sig för "inuit" som är deras eget ord för människa. Det finns ungefär 80 000 eskimåer varav 45 000 bor på Grönland, 20 000 i Alaska, 14 000 i Kanada och ungefär 1000 i Sibirien.

Gammal Toba-indian
Foto: Paul Papper

därifrån fick man mat, kläder, redskap och uppvärmning. Vad som var vanligast att jaga och fiska har varit olika från plats till plats men vanligtvis handlade det om valar, sälar, renar och annan fisk. Deras transportmedel var ofta hundslädar.

Deras språk har ingen direkt likhet med något annat språk, och de olika dialekter de talar skiljer sig inte så mycket.

Religionen har bland eskimåerna spelat ganska stor roll. En av de viktigare punkterna i deras religion var naturen: "*allting i tillvaron har en själ och är levande*" Som de uttryckte det.

Eskimåerna har ett liknande utseende som indianerna och man tror att de från första början kom invandrande från Asien.

Eskimåer är liksom alla polarfolk väldigt små till växten, de har bred ansiktsform, och det är mycket vanligt med smala näsben.

Hur de bor är olika men de allra nordligaste eskimåerna bygger små vinterhus (igloo) av packad hård snö som skurits i fyrkantiga block. Igloon som de flesta vet hur den ser ut är packad med sälskinn inuti för att behålla värmen. Igloon är inte vanlig bland alla eskimåer. Många eskimågrupper byggde hus med sten, grästorv, drivved och ben. När det inte var så kallt kunde man bo i enkla skinntält.

De har sedan lång tid tillbaka levt på jakt och fiske. De livnärde sig på havet och

Liksom samerna blev de väldigt påverkade av den modernitet som kom under 1700-talet. Deras språk försvann allt mer och den sociala strukturen försvann när man började sälja ut sälskinn.

Mer teknik och mer kontakt med européer och andra folk har nästintill utplånat den traditionella eskimåkulturen.

Onasinindianer - släkt med Patagones
Foto: Ewing Galloway

Indianer är ett samlingsnamn på framförallt urinvånarna i Nord- Central- och Sydamerika. När Christopher Columbus 1492 skulle segla till Indien en annan väg än tidigare kom han istället till Amerika. Ovetande om var han egentligen hade hamnat, trodde han att han var i Indien och kallade därför befolkningen på platsen för "indianer".

INDIANER

NORDAMERIKAS INDIANER

När vi talar om indianer idag är det ofta de Nordamerikanska indianerna vi tänker på. Det var de indianer som bodde i Nordamerika innan Columbus kom. Det är de indianer vi ser med fjädrar på huvudet och som slåss emot cowboys i vilda västern filmer. De hade fjäderskrudar på huvudet, målade ansiktet och kroppen inför krig, de dansade krigsdanser och rökte fredspipa.

Innan Columbus och européerna kom till Nordamerika talades det omkring 300 språk i landet. Olika språk talades i olika indianstammar och eftersom de inte kunde prata med varandra över stammarna eller hade ett egentligt skriftspråk använde man sig av ett avancerat teckenspråk.

Indianerna här var flitiga samlare och jägare som jagade bl.a. bufflar. När då européerna kom till landet fördrevs indianerna från sina marker där de tidigare bott och så blev indianerna ett minoritetsfolk.

Européerna som var på jakt efter bl.a. guld och mark tog sig in på indianernas marker där blodiga krig utspelades. Vid slutet av 1880 var krigen slut och indianerna fördrevs till "reservat", platser, där de tvingades bo. Idag bor endast hälften av alla indianer kvar i reservaten. De som bor kvar lider av svält, fattigdom, arbetslöshet och stor kriminalitet. Att bevara sin kultur, sin religion och sitt språk har sitt pris men många indianer kämpar ändå för att kunna bevara allt det för sig själva och kommande generationer.

SYDAMERIKAS INDIANER

De indianer som finns i Sydamerika är spridda över nästan hela delen av kontinenten. Alla med olika stammar och grupper. En del lever i djungeln och skogen, en

le-

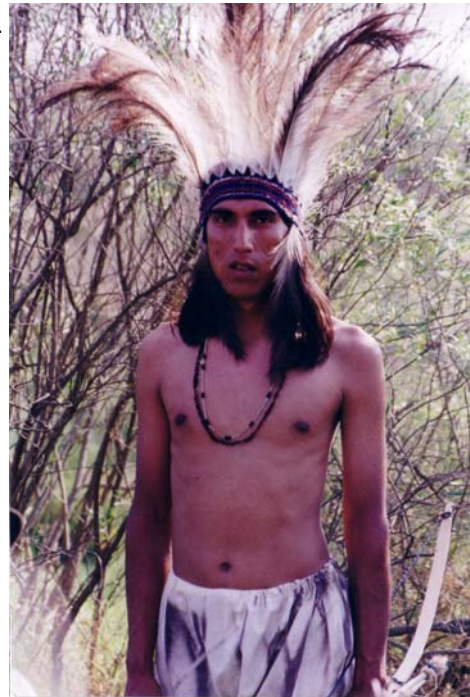

Foto: José Cabrera

9
ver i savann och ökenmarker, en del runt om Amazonasfloden och en del lever i Anderna och bergen. Alla har de utvecklat olika språk, dialekter och religioner men nästintill alla av dem har påverkats av en

del

Maca indianska
Foto: Bodo Wuth

Guarani indian
Foto: S.E.F.

Maca indian
Foto: Bodo Wuth

och samma sak; européens intåg över kontinenten. Azteker, Inkaindianer och Mayaindianer är bland de vanligaste namnen, men det finns många fler.

Innan européerna kom till kontinenten var stammarna rika och frodiga. De levde enkelt, oftast som samlare, fiskare och jägare. På en del platser var indianerna rika på guld utan att själv veta om det. Landet de bodde på innehöll många värdefulla mineraler. De européer som kom upptäckte genast detta och en myt om guldstaden "El Dorado" kom till liv. En historia om en indianstad där allting är av guld, gator, trappor och byggnader. Jakten på värde-mineraler, land och makt drev européerna allt längre in i kontinenten på alla indianers bekostnad. Många av dem dog och stammar blev nästintill utrotade.

Kulturen bland indianstammarna har försvunnit allt mer, på vissa platser helt. För att inte leva i misär och elände slutar många indianer att tro på sin forna religion, tala sitt gamla språk och tillverka saker de brukade tillverka.

Med hjälp och stöd från organisationer och människor försöker ändå många indianer kämpa för sin kultur och för att leva som de alltid gjort.

INDIANER SKURT MÖTTE UNDER SIN RESA I ARGENTINA.

PROVINSEN CHACO

Chaco är beläget i norra Argentina. Den stora regionen sträcker sig ända in i grannlandet Paraguay.

Provinsen har en yta på 99,633 km².

Chacoprovinsen är en savann men halva ytan är faktiskt

täckt av skog alternerat med floder, vatten och laguner. Dessa vattenplatser blir ofta uttorkade under sommartiden i Sydamerika (vilket är vintertid för oss i Sverige).

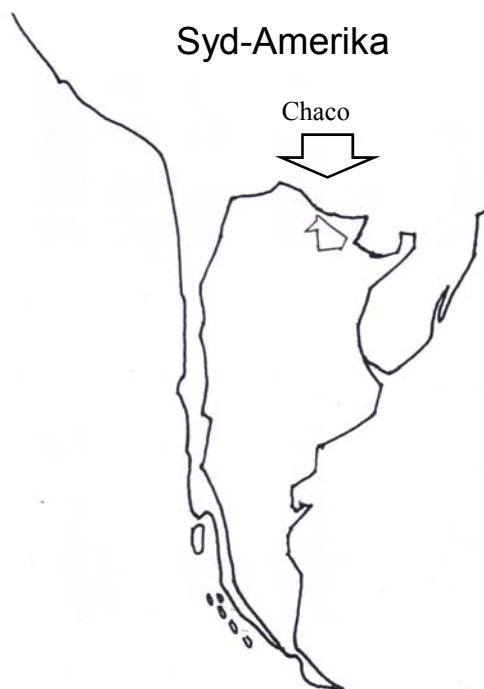
Foto: José Cabrera

Klimatet i provinsen är varmt med väldigt heta somrar och torra vintrar. Det regnar inte ofta där men när det gör det kan det regna i månader. Den vanligaste regnperioden är mellan oktober till april, men de regnigaste månaderna är mars och november. Det blir aldrig riktigt kallt i Chaco, som kallast har de närmare nollgradigt och det händer under deras vintertid som är runt juli och augusti. Ibland kan temperaturerna gå upp emot 50 C° (!) under deras sommartid.

Det kommer allt mer och mer människor som flyttar till Chacoprovinsen, varje år ökar folkmängden med 17%. Av hela Argentina bor ungefär 2,5% av befolkningen i Chaco vilket inte är mycket med tanke på hur stort Chaco är. På varje km² bor det ungefär 8,5 människor.

INDIANERNA I CHACO

Innan spanjorerna kom till Argentina på 1530-talet var indianerna de enda boende i 11

ett grönt och frodigt skogsområde. Spanjorerna stämplade snabbt indianerna som lata, smutsiga människor som saknade religion. Vad de inte visste var att indianerna hade en rik kultur full av artisteri, myter och traditioner.

När spanjorerna då kom in i landet blev det en stor kulturell krock dem emellan. Spanjorerna hade ingen nåd för indianerna, och de blev nästintill utrotade. Indianstammarna blev förvandlade till minoriteter som hade det svårt och levde i total misär. Indianerna i Chaco och Argentina har alltid blivit sedda på som andra klassens människor. Ibland

har de även varit hatade. Under 1820-talet fick Argentinas dåvarande regering för sig att göra en "Campaña del Desierto, (Ökenkampanj)" vilket menas att man intar all öde mark, så nog

blev den till stor del öde på grund utav att massor av indianer blev dödade under framåtget. Under många års framtåg i många delar av landet har stammar blivit utrotade och så sent som 1924 och 1935 skedde stora massakrer med indianerna i Chaco.

Efteråt har det skett vissa konfrontationer i norr. Trots att indianerna så sent som 1995 fick samma rättigheter som alla andra i Argentina blev de attackerade i Formosa år 2002, ingen dog, men misshandel skedde och kvinnor och barn grät och var helt utom sig.

I Chacoregionen bor ca 940 000 människor (index från census -94) varav ca 50 000 är aboriginer (infödda indianer). Många av indianerna bor på landsbygden eller i förorter till exempelvis Saenz Peña, Castelli och Machagi. Idag försöker många av de infödda i Chacoregionen leva mer som vanliga argentinare och följa deras kultur.

Många av dem jobbar på sågverk, tegelstensfabriker, kolfabriker, eller jobbar inne i staden. En stor del av indianerna är ändå arbetslösa. Då och då jagar de, fiskar och samlar frukt och honung för att få mat.

Under många år hade de tappat mycket av sin identitet, sitt språk och sin kultur.

Nu har de börjat jobba allt mer på att beva-

ra vad som en gång var deras vardag, de har börjat tala sitt språk, de tillverkar lerkeramik och dansar och sjunger igen.

Det finns ändå många Indianstammar i Chaco. Några av dem är:

MOCOVIES

Mocovierna är ett indiansläkte som huvudsakligen bor i den södra delen av Chacoregionen, runt om Colonia Pastoral, Tolderias, San Bernardo och Tigra. Det som utmärker indiansläktet är deras begåvning i att tillverka lerkrukor och andra lerbemål i hög kvalitet.

WICHIS

Wichiserna är framförallt bosatta i norra Argentinska Chaco längs med delar av floden Bermejo som rinner in i Paranáfloden. De bor runt om områden som Suzalito, Sauzal, Tres Pozos, Wichí och Tartagal. Även de jobbar mycket med att tillverka lerkrukor och att väva saker med växter.

TOBAS

En stor del av Toba-indianerna var bosatta i Chaco-området redan innan européerna kom till Sydamerika. De var duktiga på att tillverka drycker som innehöll honung, majs, och diverse frukter. De använde sig också väldigt mycket av tobak.

De är idag bosatta i områden i centrala Argentinska Chaco som Resistencia, Quitilipi, Machagai, och Presidencia Roque Saenz Peña. Ibland jobbar de med att tillverka lerkrukor och lerkeramik. De tillverkar även andra saker genom att väva med ull. Tobaindianerna är de indianer som El Buen Pastor och Hoppets Stjärna jobbar mest med och därför är det den stammen vi kommer att rikta in oss mest på här.

FAMILJ OCH BOSTAD

Indianerna i Chaco har det svårt. Många är fattiga, brottsligheten finns runt dem, ar-

betslöshet drabbar många och översvämningar och andra naturkatastrofer härjar från och till. Om de inte skulle fått den hjälp de fått av El Buen Pastor och Hoppets Stjärna, skulle många av dem leva under ännu värre förhållanden. Många har chansen till ett nytt liv.

Genom ett av de många projekt El Buen Pastor och Hoppets Stjärna drivit, har man flyttat deras boplats som tidigare var härjat av översvämningar till högre mark en liten bit därifrån och där byggt 67 fina hus av tegel istället för de husen de hade tidigare som närmast liknande skjul. 85 liknande hus har också byggts i indianreservatet Quitilipi. Jordområdena som tilldelats indianerna brukar vara så gott som ofruktbara och ligga lågt.

I Chaco bor man vanligtvis hela familjen i ett hus, och eftersom man ofta är många syskon, blir det många i ett hus. Det är inte ovanligt att man bor två föräldrar och nära 10 syskon i ett hus (!) Ibland bor även morföräldrarna i huset. Indianerna har alltid varit öppna för varandra så att bo många under samma tak ser de inte som något problem. Husen betyder för indianerna mycket mer än en boplats. För dem betyder det högre levnadsstandard och framförallt hälsa. När man har finare hus är det lättare att hålla det städat och hålla elaka insekter och djur som sprider sjukdomar borta. När de bodde i plåtskjul eller hus med trasiga lerväggar kom det många insekter igenom väggen som spred bakterier. Bakterierna gjorde sen människor sjuka.

FÖRSÖRJNING

Indianerna i Chaco försörjer sig på olika sätt. Många av dem har boskap som de vaktar ridande på hästar. Andra har fasta jobb som mekaniker eller något annat liknande. Trots detta är ett stort problem för människorna i Chaco arbetslösheten som finns där. Många, många vuxna har inget jobb överhuvudtaget. De flesta familjer brukar då tillverka hantverk som krukor, korgar, pilbågar och sådant som de försöker sälja till turister och på marknader.

Ibland måste föräldrarna resa långa vägar, upp till 60-70 mil, för att sälja sina tillverkade hantverk på marknader. När föräldrarna resor bort måste barnen ta större ansvar hemma. Vanligtvis är det äldre syskon som tar störst ansvar för hemmet och sina mindre syskon.

UNGDOMARNA

Indianungdomarna i Chaco har det inte lätt. Många av dem är rädda för att de själva ska bli arbetslösa när de växer upp.

Mariella är 16 år, fyller snart 17 och är bosatt i Seanz Peña. Hon tycker att man ska göra något åt arbetslösheten fort. Hon har stora förhoppningar inför framtiden. ”Bara man håller ut” säger hon.

Det är inte bara Mariella som är orolig över arbetslösheten. När man frågar ungdomar och barn vad de tycker är svårt och vad de tycker är orättvist har de svarat att arbetslösheten och när deras föräldrar blir sjuka kan vara jobbigt. Orättvisorna är många anser ungdomarna och barnen. De tycker att de får en svag undervisning jämfört med många andra. De tycker det är orättvist att de har det svårare att få arbete bara för att de är indianer.

Men det är inte bara saker som är svåra och orättvisa de lägger märke till. Många av barnen har faddrar och säger att det är bland det bästa som hänt dem. De är förtjusta över att kunna gå i skolan, äta, vara med familjen, spela fotboll och studera. Det är inte alla barn på jorden som kan göra allt det.

När man frågar dem om Konventionen om Barnens Rättigheter vet de vad det handlar om. De rabblar upp artiklar som rätt till fritid, rätt till skola, rätt till familj.

Trots att barnen har det svårt känner de ett ansvar, de som blivit tillfrågade vill jobba som läkare, lärare eller polis. De tycker det är viktigt att ha ett arbete där man kan hjälpa andra.

SKOLA

Barnen går bara i skolan halva dagarna. De har för- och eftermiddagspass och inte hela dagar som vi har här i Sverige.

Förr i tiden hade man ingen byggnad till skolan så man hade undervisningen hemma i elevernas eller lärarnas hus. Staten tyckte inte det var viktigt nog med en skola för indianerna så de betalade inget. Då klev El Buen Pastor och Hoppets Stjärna fram och byggde en skola som rymde alla barnen. Numera ser staten till att skolan fungerar med lärare, löner och underhåll. Indianerna får lära sig spanska tidigt i skolan, detta för att befolkningen i Argentina talar just spanska. Många barn och elever säger att just spanska är bland de svåraste ämnena i skolan och därför det jobbigaste.

I Argentina har de flesta barnen skoluniformer. Indianerna i Chaco hade även uniformer förut, men märkte sedan att de inte hade råd.

Efter grundskolan får barnen och ungdomarna studera vidare på gymnasium och efter det även universitet. Tyvärr är det inte många som kan studera vidare eftersom det kostar så mycket pengar.

FRITID

Barnen i Chaco är som alla barn på hela jorden. De gillar att leka! Tyvärr finns det inte så mycket leksaker och material som i Sverige. Barnen spelar därför mycket fotboll, basket och andra bollsporter då allt man egentligen behöver är en boll. De hoppar hopprep och leker med det mesta som de kan skapa leksaker av i fantasin.

På lördagar är det gudstjänst som många av dem brukar gå på. Indianerna är ett mycket glatt folk och uttrycker detta genom musik, sång och dans. När de går i kyrkan är det genom sången och musiken de uttrycker sin glädje och i skolan sjunger barnen väldigt mycket. Det är ett sätt för dem att klara sig i den svåra situationen många idag lever i, att uttrycka sin glädje genom musik, sång och dans.

HÄLSOVÅRDEN

De vanligaste sjukdomarna i Seanz Peña och Chaco är TBC, diarée, anemi, reumatism och andningsproblem. Att sjukdomarna är vanliga beror på att familjer ofta bor så tätt inpå varandra. Detta resulterar i att virusen sprids lättare. Blir en familjemedlem sjuk händer det vanligtvis att resten av familjen också blir sjuk.

För att barnen skall växa upp starka och friska delar man ut mjölkpulver till dem. Mjölk är ju, som alla vet, viktigt för alla barn i världen att dricka om man skall få i sig ordentligt med kalcium.

PROJEKT

Ett av de första projektet man drog igång var för nära 30 år sedan. Då Kenth Johansson (anställd av Hoppets Stjärna och skapare till El Buen Pastor) kom till Chaco såg han att det största behovet man hade var vatten. De hade inget vatten i byarna utan var tvungna att gå långa sträckor till vattenhål som var väldigt smutsiga och som gjorde många människor sjuka. Det första man gjorde var att bygga stora "tunnor" där man kunde fånga upp regnvatten så man slapp gå den långa biten till vattenhållet, samt att vattnet var renare. Indianerna hjälpte själva till att lägga ut lite pengar och att bygga dessa "tunnor". När det inte regnat på länge och vatten inte fanns, la alla ut en liten slant till en tankbil med vatten som kom till området.

Man kämpade hårt och fick slutligen hjälp av lokala myndigheter samt El Buen Pastor och Hoppets Stjärna med stöd från Sida att dra vattenledningar till byn. Genom vattenledningarna kunde nu alla ha en vattenkran till sitt hus. Alla indianer var överlyckliga och lät vattnet flöda. De kunde nu dricka vatten hemma, tvätta kläder och tvätta sig. Det var för dem en dröm som gått i uppfyllelse.

Genom många andra projekt som El Buen Pastor och Hoppets Stjärna genomfört har indianerna fått ett bättre och lättare liv. I Chaco finns det ungefär 1000 fadderbarn och varje år skickas rapporter till faddrarna om läget och nya bilder på barnen. Man följer upp alla barn noggrant och ofta skickar barnen och faddrarna personliga brev till varandra.

Varannan vecka delar Hoppets Stjärna ut livsmedel till främst fadderbarnen och deras familjer men även andra som behöver hjälp. I dessa livsmedelspaket ingår bl.a. tvål, makaroner, matolja, mjöl, socker och mer.

Ett projekt som El Buen Pastor driver på landsbygden i Chaco kan liknas vid ett barnhem. På detta barnhem bor barn som av olika anledningar inte kan bo hemma. Barn som bott på gatan, barn som blivit utslängda hemifrån. Då måste barnen ha någonstans att bo ett tag, tills de kan komma någon annanstans och klara sig bättre.

Indianerna har alltid haft det svårt att bygga viktiga hus som skolor, sjukhus och andra viktiga byggnader eftersom staten inte vill betala något till dem. Ett sjukhus måste ju alla ha, hur skall det annars gå när man blir sjuk? El Buen Pastor och Hoppets Stjärna tog initiativet att bygga en hälsovårds och tandvårdscentral kopplad till stadens sjukhus. Där byggdes också extra salar. Staten hjälpte sedan till att underhålla och betala doktorerna så hälsovårdcentralen kunde fortsätta.

Idag fungerar hälsovårdcentralen bra och de allvarligt sjuka läggs in på sjukhuset.

ORDLEK

HITTA 10 ORD I RUTORNA.

I	A	O	Y	B	A	R	N	M	Å
N	R	Ä	K	U	I	A	J	Ö	A
D	Q	S	E	S	K	I	M	Å	N
I	B	D	B	U	F	X	R	K	C
A	N	I	T	N	E	G	R	A	H
N	G	A	S	C	H	A	C	O	A
S	A	C	A	D	Z	C	M	S	N
F	O	T	B	O	L	L	H	E	F
G	F	D	O	H	B	G	M	P	H
Q	T	E	T	I	R	O	N	I	M

Facit finns på sidan 20

Kenth Johansson från Sverige har bott och arbetat i Chaco i 30 år. Han är gift med Alba Johansson som själv är indian. Indianerna ser på Kenth som en av sina egna. De säger att han är en indian. Här berättar Kenth Johansson lite om Chaco-indianernas levnadssätt

SÅ HÄR BOR INDIANERNA

Indianerna vill bo nära varandra eftersom de känner sig tryggare. Deras hus kan bestå av allt från stockar med jord på taken, väggar av grenar som bestryks med lera och gräs för att de ska bli fasta. Andra har gräs på taken. I utkanten av städerna kan bostäderna vara från rent miserabla till något bättre i enkelt murtegel med plåttak. De bygger med murtegel och cementblandning. Taken är av zinkplåt. Planlösningen är bra för indianernas stil och nyttjande. De har 2 rum och på innersidan har de en "galleria" – en balkong med yttertak där de kan sitta och ha sol och regnskydd när de jobbar med sina handarbeten eller äter. Det brukar bo i genomsnitt 5 personer i husen. Eldstaden har de avskiljt ute på gårdsplanen. Indianerna lagar mat och värmer vatten på öppen eld. Toaletten har de i form av utedass längre bort på tomten. Tomten och gatorna har kommunen ställt till gratis förfogande.

67 hus har El Buen Pastor och Hoppets Stjärna byggt i Saenz Pena. Ca. 170 personer i området har inte sådana hus utan har enklare byggnationer och hyddor. I reservatet Quitilippi har Hoppets Stjärna byggt 85 hus på högre belägna områden eftersom indianernas före detta markutdelning var alldeles för låg och blev ofta drabbat av översvämningar. Där är det ett fåtal som inte har sådana hus, men lite längre bort

runt om i reservatet bor de i enklare hus och hyddor. De som inte fick sådana hus behövde inte förflyttas till högre mark och nya hus. Man räknar med att det bor ca. 3500 indianer i Saenz- Peña området där de grupperas i Nala, Nam Qom, Reserva Este, Banam och Isla Soledad. I Quitilippireservatet bor det 2 000 indianer.

I Quitilippireservatet i Nam Qom och andra platser har indianerna fått hjälp i omgångar med takplåt, byggnadsmaterial och andra nödvändigheter. En del har fått hjälpen genom katastrofinsatser och andra genom faddrar.

INDIANERNAS KULTUR

Innan spanjorernas invandring så kunde man i Chaco-området se ett rikligt kulturellt panorama där huvudpersonerna var urinvånarna - indianerna. I området bodde mestadels Toba, Mataco (Wichi), Abipon

Kenth Johansson med sin familj som också är med i teamet i El Buen Pastor

och på andra sidan Paranafloden Guarani indianer. Dessa bodde i Chaco -regionen som sträcker sig mot Brasilien in i Paraguay och området i Argentina där Hoppets Stjärna är verksamma.

Inkorporeringen av att bruka hästar bidrog till att de utbreddes på ett mera vidsträckt område. Chacu betyder på quitchua "jaktmark" och just dessa indianerna var jägare och deras basmat var vildsvin, rådjur, tapir, bäldjur, bäver, struts och olika sorters fågelägg. De levde också på olika sorters frukter, rötter och vildhonung. Kenth Johansson berättar att han har blivit bjuden på tuggad mat, som är mycket god, men enligt eu-

ropeiska vanor vill man ju inte äta omtuggad mat "amap".

Vi har under åren fått lära och dela indianernas vanor, mat, glädje och leverne ute i skogen såväl som i byarna. De var också utmärkta fiskare och kände till konservering av fisk genom rökning. I kontakt med Guarani indianerna började de andra odla och väva.

Indianernas sociala organisation baserades i förlänkningsgrupper av stora famil-

jer eller släkten på vanligtvis 150 personer i varje som leddes av en hövding, vars ämbete gick i arv, och var kontrollerat av en grupp av äldre män. Familjerna var monogamiska (engifte) men bland ledarna kunde det finnas polygami (flergifte). De hade medicinmän (chamaner).

Många av indianerna lever fortfarande på samma sätt men med större brist på viltbråd därför att många är fridlysta. En del stammar är så gott som helt utrotade, men Toba-stammen vi just arbetar med är en av de mest framstående. De har varit en av de starkaste att motstå framåtången mot indianerna. Därför finns det så många kvar idag.

Många av indianerna har lagt sig till med de vitas vanor, odlingar och mat. En del av de som bor i utkanten av städerna jobbar där eller säljer sina hantverk till turister.

FÖR ATT FÅ EN HUSTRU

Hos indianerna kunde man för inte så länge sedan behöva visa att man är en bra jägare, stark och kunna döda pumor och leoparder för att bli gift med flickan i familjen.

EL BUEN PASTORS ARBETE

El Buen Pastor har ju de flesta projekten i och runt Saenz Peña mitt i provinsen Chaco. En del ute i reservatet Quitilipi, Chiquita och även i Resistencia som ligger 17 mil från Saenz Peña. Totalt 12 projekt får fadderbarnstöd.

Indianerna är involverade i arbetet också, såsom byråd, kyrka, familjer, lärare, sjukvårdspersonal och andra. Vi har fadderbarn som har studerat klart och som nu jobbar med oss.

"AMAP"

Måltiden "amap" består av en slags fröskidor med en god sötma som man torkar och stöter sönder i en stor trämortel tills det tar en mjölkaktig form. Man kan också tugga dem som de är, eller göra en slags kakor av det. Man kan lägga ner mjölet och blanda det med vatten och ur ett gemensamt fat tugga det, lägga tillbaks de grovmalda tuggorna som icke svalts, blanda om varandras tuggor och tugga om igen. Jag har gjort det och det är gott, men omtuggningen som jag gjorde var ju förstås rätt olustig. Man kan göra en stark dryck av det genom att tugga och spotta ut i en urholkad trästock där man blandar ner mer vatten med honung och låter det jäsa tills det blir den berusande "chicha".

MATTE-DRYCK HAR BYTT UT FREDSPIPAN

Matte-drycken är ett slags te som kan kokas, silas och drickas med socker. Den är mycket välgörande. Man kan också lägga teet i en urholkad kopp eller torkad pumpa med ett litet hål i. Man sticker ner ett sugrör som är av metall med en liten sil i änden. Vidare håller man på lite varmt vatten och fyller på i omgångar såväl som man

dricker i omgångar då maten går runt i cirkel. På det sistnämnda sättet att dricka ser det mer ut som en fredspipa eller flumdryck som cirkulerar runt till var och en.

BARNEN

Barnen brukar vanligtvis leka mycket som de lärt av de vita. Pojkarna tycker om att spela fotboll och flickorna hoppar hage. Det finns andra spel, som kan göras med torkade jordkulor, kärnor eller dylikt.

Barnens ämnen är likvärdiga med de svenska. Men bland indianerna har de inte börjat med engelska ännu. De har fullt upp att lära sig spanskan med indiansk hjälplärare i klassrummet. De vita har lite svårt att kommunicera med barnen. De har sexdagarskola under 5-6 timmar. Det är vanligt att barnen skolkar och hoppar över något år. Ibland beror det på att föräldrarna inte kan hjälpa barnen och uppmuntra dem att gå i skolan och i andra fall kan det bero på att de måste flytta tidvis för att skörda med hela familjen eller att föräldrarna åker och jobbar på annan plats. Andra menar att de inte har råd till skolkläder och speciellt skor och gymnastikskor för att gå till skolan.

Bland folket finns det många lösa hundar som kan ha skabb och löss vilket inte är så bra och trevligt. Veterinärer och medlen mot sådant brukar vara för dyrt för folket. Folk uppmanas att vaccinera sina hundar mot rabies, men det görs sällan, så man får vara försiktig med hundar så att de inte slickar på sår eller att man blir biten. Skulle man bli utsatt för det bör hunden sättas under kontroll några dagar. Ser man då att hunden slutar äta och dricka och är egendomlig bör man genast vaccinera sig mot rabies. Hos människan tar det längre tid innan det bryter ut så man hinner därmed med vaccinering i god tid. Men i första hand brukar man ta en stelkrampsspruta vid hundbett eller andra skador. Som läget är i landet för närvarande finns det inte längre medicin på sjukhusen.

Mycket måste patienterna eller närstående ställa upp med själva. Ibland kan de få någon hjälp hos socialen om man nu kan kalla det för det. Våra fadderbarn får ofta hjälp med medicin av oss. Doktorer finns det, men ofta får indianerna stå i långa köer och vänta tills de blir omhändertagna. El Buen Pastor har en hälsovårdscentral i området som drivs av stadens sjukhus där det finns läkare och tandläkare. I Saenz Pena finns det ett statligt sjukhus och för indianbyarna en hälsovårdscentral.

Indianerna försörjer sig på handarbeten, extrajobb som murare, trädgårdsmästare eller skördearbetare vid bomullssäsongen. Andra som har egen mark kan ha några kor och hästar, plus att de sår pumpor, vattenmelon, majs, mandioka och grönsaker. Men alla dessa inkomstkällorna är ju inte året-runt-givande. Vissa män jobbar på stans renhållningsverk. Nu börjar en del av de som fått studiebidrag bli lärare bland sitt eget folk och jobbar med det. Men de flesta är arbetslösa.

Facit ordlek s 16

I	A	O	Y	B	A	R	N	M	Å	INDIAN
N	R	Ä	K	U	I	A	J	Ö	A	BARN
D	Q	S	E	S	K	I	M	Ä	N	TUKAN
I	B	D	B	U	F	X	R	K	C	ESKIMÅ
A	N	I	T	N	E	G	R	A	H	ARGENTINA
N	G	A	S	C	H	A	C	O	A	CHACO
S	A	C	A	D	Z	C	M	S	N	PESO
F	O	T	B	O	L	L	H	E	F	TOBAS
G	F	D	O	H	B	G	M	P	H	FOTBOLL
Q	T	E	T	I	R	O	N	I	M	MINORITET

FRÅGOR KRING MINORITETER, CHACO OCH INDIANERNA

- Var ligger Chaco-provinsen?
- Vad är en minoritetsbefolkning?
- Vad innebär det att vara minoritetsbefolkning?
- Nämn några minoritetsbefolkningar
- Vad brukade Indianerna i Chaco livnära sig på förr i tiden?
- Nämn några av de problem som gör att minoritetsbefolkningar som eskimåer, samer och indianer inte klarar av att behålla sin ursprungliga kultur och sina traditioner
- Varför lider så många indianungdomar av identitetsbrist?
- Vilka sjukdomar är vanliga bland indianerna i Chaco? Varför är några av dem så vanliga?
- Vad gör El Buen Pastor och Hoppets Stjärna i Argentina?

MAIMARA SORIA, 9 ÅR

Maimara Soria, nio år, kliver tidigt upp för att hinna göra sig i ordning inför skolan. Hon kammar håret, äter frukost och packar skolväskan. Hon promenerar till skolan men det tar inte alls så lång tid eftersom skolan inte ligger långt hemifrån. I Argentina och Saenz Pena går man bara halvdagar i skolan. De går alltså bara på förmiddagen eller eftermiddagen så alla barn ska få möjligheten att gå i skolan. Hade alla gått samtidigt hade de inte fått plats.

Maimara läser nästan samma ämnen som vi läser här i Sverige, hon läser matematik, geografi, religion och så vidare. Det som är lite annorlunda för henne är att hon måste läsa spanska där nere eftersom större delen av Argentina bara talar spanska. När hon slutar skolan efter lunch brukar hon gå hem och hjälpa till med hushållet om det behövs. Speciellt när föräldrarna är bortresta måste hon ta stort ansvar hemma. Om hon hinner brukar Maimara träffa kompisar, umgås och leka med dem.

Mor och far är arbetslösa. Far tillverkar indianhantverk som korgar och sådant som de senare säljer på marknader och andra ställen. Ibland reser de långt bort för att få någonting sålt. Speciellt då måste Maimara hjälpa till mycket hemma. Familjen måste snåla lite med maten för att ha nog till nästa dag.

Eftersom Maimara är ett fadderbarn får familjen mat och hushållsprodukter varannan vecka som de kan leva på. Ofta får Maimara själv laga maten så familjen kan äta. När hon inte hjälper till hemma blir det ofta så att hon måste studera och läsa läxorna. Hon vet att man måste studera hårt för att få ett jobb i framtiden. Innan hon lägger sig måste hon ofta hjälpa till att lägga sina småsyskon.

NOELIA CABRERA

Noelia Cabrera bor i en familj som har nio barn. Alla barnen i familjen har varit eller är fadderbarn, sex av dem är fadderbarn och tre av dem har blivit vuxna. Liksom de flesta barnen i Saenz Pena går hon i skolan för att lära sig. Noelia är väldigt förtjust i skolan och tycker det är viktigt att alla barn och unga kan få en bra utbildning. Många ungdomar i Saenz Pena och Chaco tycker de får sämre utbildning än barn i övriga Argentina, men de är ändå glada över att de får lära sig något. Noelia är väldigt förtjust i språkläran i skolan. Hon tycker det är kul att lära sig prata och skriva på andra språk. Det som däremot är mindre roligt är matematiken säger hon, den kan kännas väldigt svår och därför väldigt jobbig, men hon kämpar på för att lära sig. Hon har nämligen en dröm om att få ett arbete där hon kan hjälpa andra människor.

När Noelia inte går i skolan måste hon hjälpa till mycket hemma. Hennes far och mor är arbetslösa och tillverkar indianhantverk som de säljer på marknader. När de är ute o säljer sina hantverk måste Noelia och de äldre syskonen ta hand om de mindre, laga mat och städa hemma. Hon hinner inte med allt för mycket fritid eftersom hon måste läsa läxor i skolan men hon försöker alltid hitta tid att umgås med vänner.

SERGIO GIMENEZ, 9 ÅR

Sergio Gimenez bor även han i Saenz Pena. Eftersom han är nio år har han inte gått i skolan allt för länge och han tycker att det är kul att gå dit och lära sig någonting. Han anser att det är viktigt med utbildning eftersom hans dröm är att bli polis. För att utbilda sig till polis krävs en bra grundutbildning. Sergio går i skolan varje dag, men bara halva dagar som de gör i Argentina. Den andra halvan av dagen går åt att läsa läxor eller hjälpa till hemma. Många gånger får Sergio gå ut att leta ved och vatten så de kan elda och koka maten, han har tre systrar som även de brukar hjälpa till mycket hemma så de delar på jobbet. Det som Sergio allra helst gör på fritiden är att spela fotboll. Det är inte många i Saenz Pena som har en riktig fotboll men Sergio och hans vänner har lyckats skaffa en så de spelar ihop så ofta de

får tillfälle. Sergio är väldigt duktig och gör många mål eftersom han spelar så ofta han bara kan.

EL BUEN PASTOR "DEN GODE HERDEN"

Den lokala organisationen El Buen Pastor i Chaco grundades 1980 av svensken Kenth Johansson som sedan 1972 varit missionär och biståndsarbetare för Tältmissionen och Hoppets Stjärna i Argentina.

Syftet med El Buen Pastor är att uppfylla de målsättningar Hoppets Stjärna har, genom att hjälpa de fattiga och behövande barnen genom barnhem, daghem, skolor, jordbruksprojekt, vattenprojekt, husbyggnadsprojekt, och hälsovårdscenter. Under många år har dessa projekt skapats, funnits och utvecklats i Chaco.

Genom att jobba genom dessa projekt skapar man ett framtidshopp för barnen och ungdomarna som är en minoritet i sitt land.

El Buen Pastor jobbar mest med minoritetsbefolkningen i Chaco, som är indianer, för att hjälpa dem i sin utveckling och sitt andliga liv så de är förberedda och lättare kan klara sig i livet.

El Buen Pastor är omtyckt av folket och även accepterad av myndigheter, tack vare att de funnits i området så många år och att de projekt som genomförts visat gott resultat.

Eftersom El Buen Pastor funnits bland folket i Chaco så länge vet man hur samhället där fungerar och kan därför ge god hjälp. Arbetet är mestadels inriktat på barn upp till 15 år och vidare för ungdomar upp till 30 år.

Många unga indianer i Chaco lider av identitetsbrist, något som resulterar i upproriskt beteende, men under arbetets gång har man sett positiva förändringar.

Genom El Buen Pastor och Hoppets Stjärna bedrivs även fadderverksamhet som gett många barn och ungdomar möjlighet till skolgång och ett bättre liv.

HOPPETS STJÄRNA

Hoppets Stjärna är en politiskt och religiöst obunden hjälporganisation på kristen grund. Man bygger på värderingar om att alla människor är lika mycket värda oavsett ras, religion, språk eller annan social tillhörighet. Målet med Hoppets Stjärnas verksamhet är att starta utvecklingsprocesser som ger framtidsmöjligheter. Det viktigaste för Hoppets Stjärna är att hjälpa barnen som står i centrum för deras verksamhet.

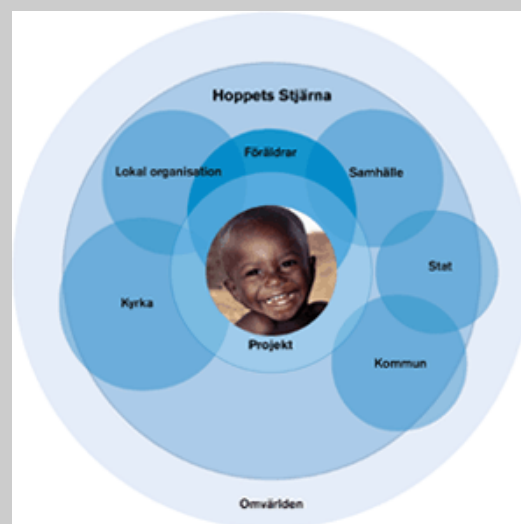
1970 öppnade Hoppets Stjärna sitt första barnhem i Brasilien. Sedan dess har hjälparbetet spridit sig till hela världen. Idag får nästan 30 000 fadderbarn i mer än 200 projekt i ett 15-tal länder varje dag hjälp genom Hoppets Stjärna.

- Hjälper dagligen nästan 30 000 barn att få grundläggande skolgång, näringsrik mat, omsorg och hälsovård.
- Ger stöd till omkring 200 projekt i fyra världsdelar. Ger stöd till byutveckling som förbättrat levnadsförhållanden för

tusentals barn och vuxna i tredje världen.

- Har funnits på plats med hjälp vid över 50 större och mindre katastrofer.
- Har förändrat livsvillkoren för tiotusentals barn på institutioner i Östeuropa.
- Arbetar för att skapa medvetenhet hos barn och vuxna i Norden om förhållanden i tredje världen och Östeuropa.

(från www.starofhope.org)

Hoppets Stjärnas utvecklingsmodell

Vi är alla del av ett sammanhang där det finns ömsesidigt beroende. I vårt arbete är det viktigt att vi ser barnen i deras sammanhang. Önskar vi förbättra deras liv måste vi även påverka eller samarbeta med de individer och grupper i samhället som barnen är beroende av.

Med barnen och projekten i centrum arbetar vi därför i grupper i samhället som är avgörande för barnens utveckling och framtid. Allt för att våra insatser ska ha ett bestående värde ur ett utvecklings- och framtidsperspektiv. Modellen visar de grupper som vi ser som viktigast för barnen och som vi därför behöver arbeta med.

BARNENS RÄTTIGHETER

Barn har, utan att många vet om det, vissa rättigheter. Under de senaste 100 åren har människor börjat inse allt mer hur viktigt det är att våra barn på jorden mår bra, och har därför kämpat för att barnen skall få vissa rättigheter.

Fastän man kämpar så hårt är det många barn som används som billig arbetskraft och till och med skickas ut i krig som små soldater.

Barnens rättigheter handlar om att barnen skall respekteras och ses på som de individer de är, samt att garantera dem omsorg och skydd.

1990 antogs FNs (Förenta Nationerna) Konvention om Barnens Rättigheter. Idag har alla länder i hela världen utom USA och Somalia skrivit under konventionen.

Konventionen är unik på flera punkter. Konventionen är speciell eftersom den gäller lika för alla. Det spelar ingen roll vilket land man kommer ifrån, vilket språk man talar, vilken hudfärg eller vilken religion man har. Den visar på att alla barn är individer och att alla är lika mycket värda.

DE GRUNDLÄGGANDE PRINCIPERNA I KONVENTIONEN FÖR BARNENS RÄTTIGHETER ÄR ATT:

- **alla barn har samma rättigheter**
- **barnets bästa skall vara vägledande vid alla beslut som rör barn**

(Hämtat från www.sida.se)

Konventionen om Barnens Rättigheter innehåller många paragrafer men några av de viktigaste punkterna är att barn har rätt till bland annat:

- **Mat**
- **Bostad**
- **Skola**
- **Vila/Lek**
- **Fritid**
- **Framtid**
- **Åsiktsfrihet**

Idéen om barnens rättigheter är väldigt bra, problemet är bara att många länder som skrivit under kontraktet om att de antagit konventionen inte uppfyller det. Än idag är det många barn som tvingas jobba väldigt långa tider för väldigt lite pengar. De har inget hem, de har ingen fritid, och värst av allt har många av dem ingen framtid. Det är därför vi måste hjälpa till och se till att Konventionen om Barnens Rättigheter uppfylls i alla länder.

VISSTE DU ATT:

Hoppets Stjärna som enskild organisation erhåller Sida-medel till sina utvecklingsinsatser, informationsinsatser och katastrofinsatser genom Svenska Missionsrådet, där Hoppets Stjärna är medlem. Men även ibland direkt från Sida i enskilda fall som vissa katastrofinsatser eller informationsinsatser.

VAD ÄR SVENSKA MISSIONSRÅDET?

Svenska missionsrådet, SMR, bildades 1912 i syfte att vara en mötesplats för ekumenisk reflektion kring frågor om mission och kyrkornas och samfundens internationella ansvar.

Idag är SMR en sammanslutning av trosamfund, missionsorganisationer och andra kristna organisationer i Sverige som samverkar sinsemellan och med andra aktörer i Sverige och internationellt. SMR vill tydliggöra Guds närvaro genom vittnesbörd, tjänst och gemenskap, och strävar efter en helhetssyn på människan och hennes uppdrag i världen.

Vad är Sida

Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete.

Sida är en statlig myndighet. Den är ansvarig för den största delen av Sveriges bistånd till andra länder. Pengarna Sida har kommer faktiskt från våra skattepengar. Sida finns i 120 länder världen över men det huvudsakliga arbetet riktar in sig på ungefär 40 av de 120 länderna.

På Sida arbetar man fram idéer om hur arbetet skall läggas upp, vad man skall göra och sådana saker, men besluten om vad som egentligen skall göras tas i Sveriges Regering.

Sidas uppgift är framförallt att tänka igenom vad man kan göra på olika platser i världen för att förmedla kunskap och kapital, ge fattiga människor och länder hjälp med utveckling och katastrofinsatser.

Sida arbetar med ungefär 1500 samarbetspartners, organisationer, företag, högskolor och myndigheter som har kunskap om hur utvecklingssamarbetet skall gå till väga. Ett exempel på dessa är hjälporganisationen Hoppets Stjärna.

Sida har formulerat sin idé så här: *”Sida skapar förutsättningar för förändring och uthållig utveckling”*

FRÅGOR KRING: EL BUEN PASTOR, HOPPETS STJÄRNA, BARNENS RÄTTIGHETER OCH SIDA

- Vad är Konventionen om Barnens Rättigheter?
- Ta reda på mer om Förenta Nationerna (FN) och vad de gör.
- Nämn några viktiga saker barnens rättigheter tar upp.
- Ta reda på mer information om barnens rättigheter, ex. vilka länder har inte skrivit under konventionen om barnens rättigheter?
- Vad gör El Buen Pastor och Hoppets Stjärna i Argentina?
- Hur kommer det sig att El Buen Pastor lyckats så bra med sitt hjälparbete?
- Vad innebär det att ha ett fadderbarn?
- Hur blir ett barn hjälpt via fadderskap?

FÖR ATT FÅ HUSTRU

Hos indianerna kunde man för inte så länge sedan behöva visa att man är en bra jägare, stark och kunna döda pumor och leoparder för att bli gift med flickan i familjen.

SPEL

Pokenek (Mitt fort / starkhet): Består av 2 grupper av barn (med minst 2 spelare i varje grupp). Varje grupp ser till att de har skydd / vallgravar, eller också kan man utföra leken i högt gräs där båda grupperna kan utföra kampen. De bör ha med sig skottsälvorna som består av lera eller gytta som man firar iväg med en stake som är gjort av ett bamburör som klyvs längs med så att halvan blir riktigt flexibelt / böjligt.

Bamburöret är urholkat, där lägger man in leran, spänner röret bakåt. När man tycker det är spänt och laddat släpper man till så att leran färs av på motståndarna. Gruppen som blir utan laddning och ej kan skjuta längre är förlorarna eftersom den andra gruppen fortfarande kan skjuta.

SKOJIGA SAKER

Gå ut och jaga Kuis tillsammans kan vara roligt. Det är en slags nästan svarta stora lämlar, som det finns en del ätbart på. Man gör det med slangbågar som laddas med torkade lerkulor. Hundar är viktigt att ha med sig för att få fram dem eller se till att de inte smiter. Man kan också skilja av en plats där de håller till. Kuis gör hål i marken och har gångar därunder.

HOBBY

Sitta ner runt elden med den äldste på kvällarna och lyssna på folkets historia. Under samtalen lär man sig också en del, såsom teknik om jakt, att göra bra keramik och något viktigt för dem; att skaffa fram vildhonung.

FARLIGA NATTVAKTER

När Kenths kompis Aurelio var på väg från Pampa del Indio stannade han för att sova eftersom vägen var lång. Han visste att om man lägger något över huvudet och benen så att det inte syns att det är en människa skulle han kunna skydda sig från rovdjur.

Han gjorde så och lade sig på en stock med mycket vatten runt omkring. Trots att han inte trodde att det skulle komma något djur, så skedde det helt plötsligt. En jaguar kände vittringen och gick runt vattnet hela natten, men tycktes inte se Aurelio. När solen gått upp kunde han oskadd fortsätta sin vandring, men sömnig var han ju efter att ha legat i spänning hela natten.

Kenth själv med familj fastnade med bilen i urskogen på en sumpig väg. Helt plötsligt på natten när de hade rutorna neddragna i bilen dök det upp en stor puma, men den blev skrämmd av ett ljud i bilen och sprang iväg. På morgonen såg de hur puman hade gått runt flera gånger. Den visade sig vara en riktigt fullväxt tungviktare. Det såg man av spåren efter tassarna.

SÅNGKÖR

Man sjunger den med indianernas urinvånareinstrument där hela familjen deltagar.

Pa'aigrá añi nalá, pa'aigrá añi nalá, Huo'ó yi imá, onaxaic yi imá
Pa'aigrá añi nalá.

Bortom gyllne sol, bortom gyllne sol, jag har ett hem, ett underbart hem bortom gyllne sol.

INSTRUMENT

En slags **liten fiol** som gjorts av trä eller bältdjur med en sträng och en stråke med hästsvanshår. **Indiantrumma** av urholkat trä med viltskinn. Andra instrument såsom långa **fröskidor** som rasslar och utsmyckningar runt. Dessutom **kalabassfrukten** som torkats med fröna inuti.

RECEPT

Amap (algarrobo), en sorts fröskidor som växer på stora träd med en viss god sötma. Man kan också äta den direkt från trädet. Man kan ställa den till jäsning och få fram en starkdryck.

Man kan också stöta sönder den i en mortel så det blir som mjöl och de står sig hela året. När man vill äta det blandar man ner det i ett fat med vatten.

Det passar bra att äta med Poxosoxoik (x uttalas som ett skånskt r), som är en så kallad pansarfjällad fisk med stort hårt huvud.

POXOSOIXOIK FISKEN

Fisk som man fångar in med nät eftersom de inte nappar på bete och bör fångas många får att få korgen full. De håller ofta till i minde laguner eller pölar. Man kokar den och får fram en sorts olja och naturligtvis fiskköttet. Den är helt benfri och man tar ut fiskköttet ungefär på samma vis som när man äter räkor. Man bryter bort huvudet först och skalar av eller pressar ut köttet så det blir som ett enda stycke för att åtnjuta.

MAT-TILLBEREDNING

Jagade villebråd kan stekas i små grytor eller grillas. Man använder en skogskrydda som är mindre än spansk peppar (den röda) och starkare än chili.

**Rita en indian med fjäderskrud.
Rita ett indiantält eller en pilbåge.**

**Rita en indian som han/hon ser ut till vardags.
Rita ett hus som indianer bor i i dag.**

Ordlek

Hitta 10 ord i rutorna.

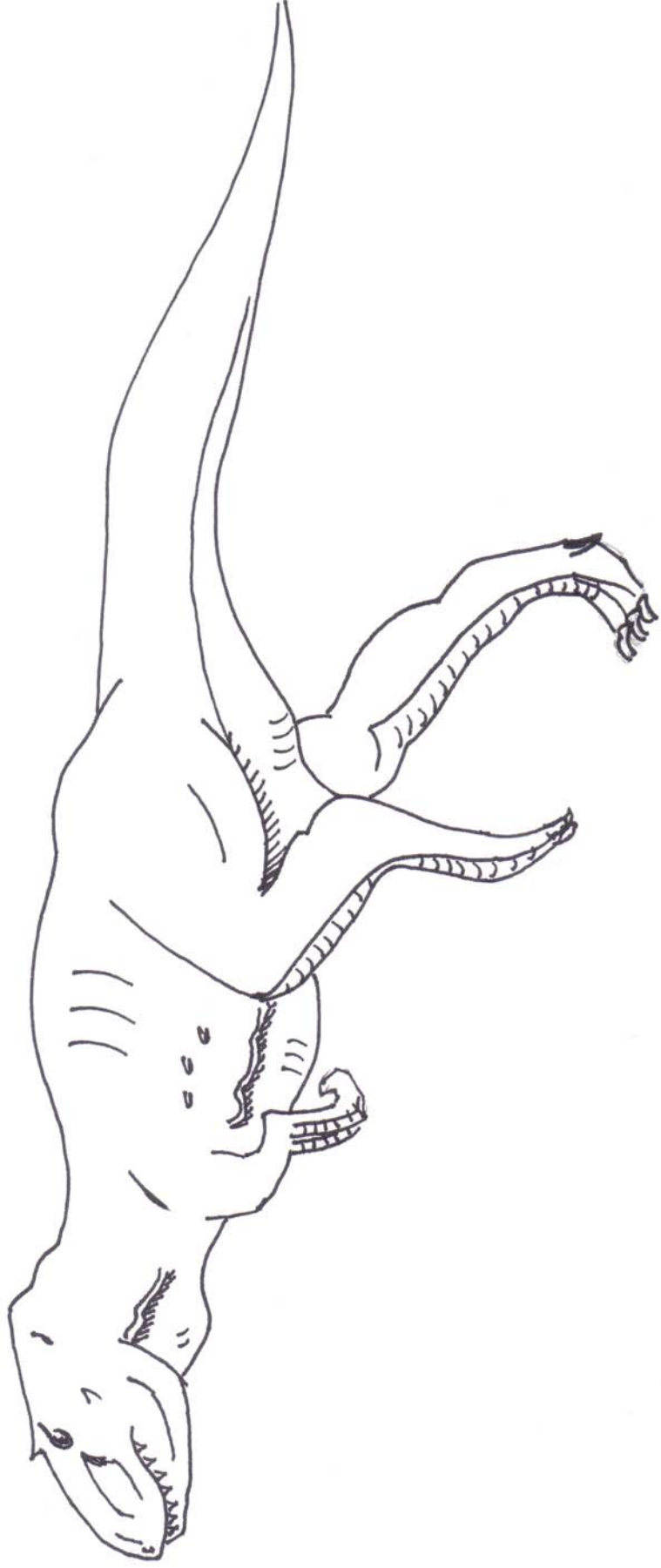
Facit finns på sidan 20

I	A	O	Y	B	A	R	N	M	Å
N	R	Ä	K	U	I	A	J	Ö	A
D	Q	S	E	S	K	I	M	Å	N
I	B	D	B	U	F	X	R	K	C
A	N	I	T	N	E	G	R	A	H
N	G	A	S	C	H	A	C	O	A
S	A	C	A	D	Z	C	M	S	N
F	O	T	B	O	L	L	H	E	F
G	F	D	O	H	B	G	M	P	H
Q	T	E	T	I	R	O	N	I	M

Färglägg och skriv lite om denna dinosaurie.

Vad heter den?

Var har man hittat den?

Rita och skriv in de olika länderna i Sydamerika och färglägg kartan. Märk speciellt Argentina och Chaco-provinsen. Skriv in huvudstäderna i de olika länderna.

Frågor

- Var ligger Argentina?
(leta rätt på en karta)

- Hur mycket större är Argentina än Sverige?

- Hur många människor bor i Argentina och hur många bor i Sverige?

- Vad heter Argentinas huvudstad?

- Hur ser Argentinas flagga ut? Vad betyder färgerna? Rita den.

- När upptäcktes Argentina? Vilket land kom de som upptäckte Argentina ifrån?

- Vad är en myntenhet? Vad har Argentina för myntenhet? Vilka andra länder har samma myntenhet som Argentina?

- Vilka djur kan man hitta i Argentina?
- Vad var det för speciella djur som levde i Argentina förr i tiden?

- Varför är just de djuren så speciella?

- Vilken sport brukar Argentina ofta förknippas med?

Frågor kring Minoriteter, Chaco och Indianerna.

- Var ligger Chacoprovincen?

- Vad är en minoritetsbefolkning?

- Vad innebär det att vara minoritets-befolkning?

- Nämn några minoritetsbefolkningar

- Vad brukade indianerna i Chaco livnära sig på förr i tiden?

- Nämn några av de problem som gör att minoritetsbefolkningar som eskimåer, samer och indianer inte klarar av att behålla sin ursprungliga kultur och sina traditioner?

- Varför lider så många indianungdomar av identitetsbrist?

- Vilka sjukdomar är vanliga bland indianerna i Chaco?

- Varför är några av dem så vanliga?

- Vad gör El Buen Pastor och Hoppets Stjärna i Argentina?

Frågor omkring El Buen Pastor, Hoppets Stjärna, Barnens Rättigheter och Sida

- Vad är Konventionen om Barnens Rättigheter?

- Ta reda på vad Förenta Nationerna (FN) är och vad de gör

- Nämn några viktiga saker som barnens rättigheter tar upp

- Ta reda på mer information om barnens rättigheter, ex. vilka länder har inte skrivit under konventionen om barnens rättigheter?

- Vad gör El Buen Pastor och Hoppets Stjärna i Argentina?

- Hur kommer det sig att El Buen Pastor lyckats så bra med sitt hjälparbete?

- Vad innebär det att ha ett fadderbarn?

- Hur blir ett barn hjälpt via fadderskap?

Källförteckning

Nationalencyklopedin

”Argentina”

”Samer”

”Indianer”

ICA Förlagets Atlas (-2000)

Kompendium av

Kenth Gunnar Johansson

”Plan Of Programs And Work”

Faktabok: Insight Guides: Argentina

Internet:

<http://w1.250.telia.com/~u25004875/argentina>

<http://hem.passagen.se/gatara/index2.htm>

<http://hem.passagen.se/mammele/argentin.htm>

<http://www.starofhope.org/>

<http://www.sida.se/>

Original DV Filmer från Argentina

av Bjørg Farstad Eriksson -99

Filmen Skurt i Argentina

Ordförklaring

1. Myntenhet: Den valuta man har i ett land, exempelvis handlar vi med kronor i Sverige och Dollar i USA.

2. Industrialisering: När industrier, fabriker, och teknik blir allt vanligare i ett land.

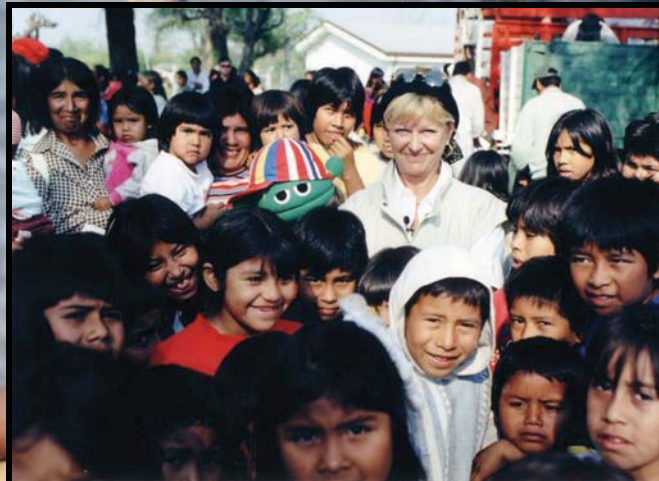
3. Urbanisering: När allt fler människor flyttar in till staden från landsbygden.

4. Minoritet: En grupp människor med samma ursprung som finns i ett mindre antal i en större folkgrupp.

5. Urinvånare: Folket som bodde på platsen först, exempelvis indianerna i Amerika eller aboriginerna i Australien

6. Reservat: Till exempel områden som avspärras för att bevara naturen, så kallade naturreservat eller områden där en grupp människor tvingas bo, exempelvis indianreservat.

Följ med Skurt och Ingamay till Chaco-provinsen i norra Argentina och möt indianerna där. Du får en rolig och lärorik upplevelse

Del 1: Resan och landet	15.51 min
Del 2: Möte med indianer	14.32 min
Del 3: Fadderbarn	18.14 min
Del 4: En vanlig dag och en ovanlig	14.11 min
Del 5: Livet på landsbygden	16.31 min

I utbildningspaketet "Mitt Hemland Argentina" ingår en videofilm med 5 temadelar, samt en lärarhandledning och arbetsbok för barnen. Här finns fakta om landet, om indianer och minoriteter i världen.

Informationen är anpassad till lärare och elever. Här hittar ni även frågeställningar och aktivitetsmaterial för barnen.

Materialet är framställt med stöd från Sida/SMR.

hoppets stjärna
www.starofhope.org

Kärnsjö 136, 890 54 Trehörningsjö
Tel: 0662 461 00 Fax: 0662 461 99
Pg: 90 02 53—6